

Telegrafulu ese de două ori pre septemana: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Sabiu la expeditorii soie, pre atara la 2. r. poste cu bani gut'a prin scrisori francate, adresele către expeditorii. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și tieri streine pre anu 12 1/2, anu 6 fl. Inseratelu se platescu pentru lina 1/2 ora au 7 cr. sirulu, pentru a două ora cu 6 1/2, cr. și pentru a trei a repetire cu 3 1/2, cr. v. a.

Deputatiunile sasesci.

Nu suntu cunoscute planurile guvernului actualu relativu la reformele administrative decâtu din impartasi-rile ce au transpiratu în publicu prin unele organe oficiose. Sasii nostri inse au unu spuriu reu, ei prevedu séu presentiescu, ca privilegiile loru se voru sterge, deci cá sa previna pericolulu ce amerintia interesele loru exclusive și particularistice se pusera cu totii în miscare, spre a impedeá realizarea reformeloru administrative în pamentulu pretinsu sasescu. Agitatiunea contr'a impartirii fondului regiu se manifesta de asta data în form'a de deputatiuni, care voru fi insarcinate de adunările scaunali sasesci a protestá contr'a viitórii impartiri a Sachsenlandului, la locurile mai inalte. Fundulu regescu trebuie sa fia unu „noli me tangere“ dupa ideile de dreptu sasesci. Ce resultatulu voru avé aceste deputatiuni se póte sci inca de acum. Press'a oficiosa si in genere press'a maghiara a intimpinat acestu modu de a protestá contr'a reformei administrative ca o indignatiune justificata. E ridiculu a protestá contr'a unei impartiri teritoriale înainte de a se sci modulu cum are sa urméze impartirea Ei! dara sasii pretindu inviolabilitatea teritoriului reg., ei nu admittu nice o impartire caci acést'a vatema privilegiile loru si de privilegii ii dóre mai tare inim'a.

Infatisiarea deputatiunei sasesci, dela Brasiovu, care deschise sirulu deputatiuniloru, respective gravamenulu ei substernutu ministeriului, da privilegiu lui „P. Ll.“ a reveni asupr'a cestiunei sasesci. Elu dice.

Sasii din Transilvani'a suntu unu poporu patimitoriu si din acésta cauza si fórté fricosi. Ei se temu de ori ce umbra si de aceea ei totu dénn'a suntu capabili a se feri din bunu tempu de pericolulu iminentu. Acést'a se numesce la densii circumspectiune, dara tier'a se dedá cu larm'a continua si o considera de o manifestatiune specifica a vietii sasesci, nu inse de o espressionu a unei doreri ce o simtiescu în realitate.

Cu acést'a inse nu voimú sa dicemu, ca „representantii cetátiei libere si a districtului Brasiovului“, dela cari au emanatu representatiunea (prima,) nu aru avé în casulu specialu vre unu motivu, de a se spaimená asupr'a urmariloru ce le adacu reformele administrative, relativu la privilegiile loru de pâna acum; noi sperám, ca regularea fundului r. se va esecutá seriosu. Cu tóte aceste e o tactica curiosa a tramite deputatiuni la Majestáte înainte de a avé cunoscintia oficiale despre cuprinsulu planului de reforma.

Sa punemu, ca planulu asupr'a cáru se plángu sasii transilvaneni, este adeveratulu. Indata ni se presenta faptulu esperiatu în anii trecuti, ca tipetele de dorere ale sasiloru nu provinu din interesele adeverate ale nemtiloru din Transilvani'a, ci numai din egoismulu unei caste birocratece. Representatiunea ne arata chiaru, ca spaim'a de esistenti'a „universitáti“ face pre domni sa remonstreze. „Prin distribuirea fundului r. se sistéza legatur'a lui si universitatea nationalu se nimicescu în esistenti'a ei garantata.“ — asiá se dice în gravamenulu brasioveniloru sasi et hinc illac lacrymae. Universitatea si iérasu universitatea!

Dara cu ce dreptu se dechiara esistenti'a acestei institutiuni de unu interesu si inca interesu vitalu alu germaniloru din Transilvani'a? Ce semnificatiune intr'adeveru acést'a universitate? Séu ca i se vindica o insemnatate politica, si atunci si-a perdatu de multu esistenti'a, pentru ca între marginele unitáti statului ungurescu si în cadrulu sistemului parlamentarú unei atare institutiuni cu privilegie politice nu-i este permisú sa existe si fatia de raportele factice ale sasiloru din Transilvani'a cátra totalitatea poporatiunei din Ungari'a nu póte sa existe fiindu practice cu totulú fára valóre. Interesele economice, politice si culturali ale sasiloru nu se potu conservá în acestu institutu, fiindu ca conservarea acestoru interese nu e delocu incredintiata universitáti, aceste interese se representa în diet'a unguresca. Séu déca nu se vindica universitáti o chiamare curatu administrativa si atunci nu se póte pricepe, pentru ce sa se sustiena unu tribunalu supremu administrativu pre contulu autonomiei singurateceloru comune si scaune. Ce intiescu ce scopu are unu astufeliu de foru? Déca (acestu foru) desvólta o activitate plina de viétia, atunci elu confisca drepturile autonome ale corporatiuniloru municipale singuratece în favorulu unei caste birocratece privilegiate si acést'a ar' fi o anomalie strigátoria; déca se restringe inse la o missiune abstracta ce nu se póte prinde si nu intra în cursulu administratiunei, atunci nare nice unu folosu fiindu ca nu corespunde unu scopu practic si sasii comitu cu scire o falsificare, cându striga în lumea larga pre tóte córdele ca esistenti'a germaniloru în Transilvani'a este strinsu legata cu esistenti'a universitáti. O institutiune fára esentia, fára activitate positiva nu póte figurá cá unu scutu alu intereseloru vitali a poporulu.

Cade Universitatea — si sperám, ca acést'a formatiune necualificabila va cadé — atunci voru avé motivu de a versá o lacrima dupa dens'a unele cercuri birocratice, dara nu poporatiunea germana a Transilvaniei. Abstragendu motivele generale ale resonului de statu ce suntu decisive la delaturarea universitáti, chiaru si trebuintiele sasiloru reclama sistarea acestei corporatiuni. Déca autonomi'a sasiloru în afacerile administrative nu are sa fia numai o fictiune, atunci scaunele si cetátile trebuie sa se emancipeze de tutoratulu universitáti si sa umble pre picioarele loru. Nu stremtorarea, ci estinderea drepturiloru autonome au sa astepte municipiele dela sistarea universitáti. Firescu, autorii representatiunei afirma în gravamenulu loru ca „autonomi'a echivoca, in a cárei nume se inauguréza reform'a, nu se póte esecutá absolutu nici în relatiunile reciproce ale stateloru culte europene cátra olalta“. Aici se vede ghiar'a fatala a birocratiei. Domnii (sasi) voiescu autonomi'a, pâna cându se póte aduce la valóre în favorulu unei caste privilegiate, o urescu inse, indata ce autonomi'a detrage acestoru privilegie. Inaintea loru autonomi'a este unu tesauru nepretiuitu, pâna cându ea sersesce de titlu de dreptu pentru esistenti'a universitáti, dara autonomi'a li e o chimera, indata ce vine vorb'a de estinderea ei asupr'a singurateceloru municipie. Pre cine vréu sa insiele domnii si credu intr'adeveru,

ca voru fi priviti de ómeni seriosi dupa acést'a espectoratiune?

Sasii mai au si alte doreri. Náu'a impartire teritoriale a fundului regiu, dupa cum se dice ca e planuita, li insufla o ingrigire mare nu numai pentru universitate, ci si de sine si pentru sine. În punctulu acest'a limbagiulu loru e mai putienú chiaru dara se póte intielege — ei suntu ingrigiatu de esistenti'a nationalu a sasiloru. Marturisimú, ca autorii representatiunei au dreptu cându indigita cu órecare ironia la multele esperimentári de pâna acum ce n'au succesu, dara de aci nu se póte deduce altu ce-va, decâtu ca o actiune serioasa în directiunea acést'a nu trebuie sa se mai amane, si ea va urmá fára indoiéla, chiaru si déca va intempiná displacerea gravaministiloru sasesci. Regularea nu se va realizá de locu spre daun'a intereseloru sasesci, pentruca — dupa cum o spunu insisi domnii în representatiunea loru — „isolarea espune periculu de a peri.“ Acést'a este unu adeveru de auru si de unu pretiu duplu în gur'a sasiloru. Asiá dieu, izolarea aduce pericolulu perirei, si sasii voru trebui nesmintitu sa piéra materialicescu si spiritualminte, déca se voru mai adapostí dupa murii chinezi ai regulamentulu loru municipalu, dupa ruin'a unei institutiuni derimate, nevenindu în atingere cu elementele ce-i impresóra. Si déca ei suntu intr'adeveru atátu de vitali si la unu gradu de cultura atátu de inaltu, dupa cum ne asiguréza, — ceea ce si noi admitemú, — atunci ei nu trebuie sa fia ingrigiatu de conservarea caracterulu loru nationalu nice atanci cându se face schimbare în impartirea teritoriale. Ei voru cuceri, dara nu voru fi cuceriti. Domnii dicu în ast'a privintia: Se pare ca s'a trecutú cu vederea, ca tóte corpurile amestecate la olalta voru iniri unu asupr'a altui'a si astadi nu póte dá nice unu chemicu politicu cu socotéla, ce formatiune noua va esí din acést'a amestecatura si din reactiunile ce voru urmá, si ca multiemi-va ea pre chemistii esperimentatori. Noi, continua „P. Ll.“ ne arogámú atát'a cunoscintia din „chemi'a politica“, cátu avemú de lipsa pentru casa si ni se pare, ca intr'unu atare conglomeratu va formá acelu elementu (poporu) semburule de cristalisatiune, care prin calibrulu seu materialu prin talentele spirituali si prin fondulu materialu este aptu spre o activitate preponderanta. Dispunu sasii de calitáti aceste, atunci sa nu se téma de esistenti'a loru nationalu, déca le lipsescu, — atunci nice o universitate, nice unu privilegiu si nice o separatiune arteficiosa nu e în stare a-i scapá de distrugere si decadintia.

Revista politica.

Foile oficiale publica unu siru lungu de denumiri în armata, încependu de susu dela vice-maresiali pâna la locotenenti.

În cercurile publicistice au începutu a se interesá multi de reformele administrative. Cumca între reformele aceste se cuprinde si arondarea cea noua politica a Transilvaniei nu se indoiése nimenea. Este cestiunea numai de tempu, cându, si apoi cum, au ase deslegá problemele reorganizatórie preste totu. Reformele se vorbesce ca au sa tréca chiaru si în sfera judecatorésca. O institutiune, carea pâna

acum se afla în praca numai în Belgiu, Oland'a si Itali'a, se vorbesce ca aru fi bine sa se introduca si la noi, acést'a aru fi, esamenele pentru avansamentulu judecatoriloru dela o instantia inferióra la alta superióra. Lucrulu acest'a tocma acum se discuta în foile din Budapes'ta si „P. Ll.“ recomanda innoirea acést'a cá unu stimulu pentru judecatori spre a remané în tóta carier'a loru ómeni ai progresulu în sciintia juridica, si cá unu scutu contr'a negligintiei de sine si dedárei la siablonagiri birocratice. i

Proiectele de lege, care se voru aduce de cátra ministeriu în dieta, indata dupa deschiderea sesiunei, suntu dupa „Hon.“: în privintia regulárii comiteteloru municipali; comitetele permanente remanu în form'a loru de acum, dara congregatiunile generali se proiectéza sa fia numai de două ori pre anu; nu de patru ori, cá pâna acum. Pentru accelerarea administratiunei se proiectéza instituirea unu comitetu nou de 24 membri, între cari se intielege si comitele. Alu doilea proiectu aru fi privitoriu la regularea afaceriloru disciplinare. Alu treilea modificatiunea legeru rurali. În fine alu patrulea regularea afaceriloru sanitare.

Insurectiunea erzegovinena-bosniaca, carea pareá ca adormise se redesteptá. În dilele dela 21 Octobru incóce s'au intemplatú la diverse puncte lupte considerabili între turci si insurgenti. Turcii au avutu nenorocirea a mai înregistrá vre-o două loviri cu perderi de sute de morti si raniti. Apunerea insurectiunei este imposibile, pentru ca turcii nu o lasa sa adórma. Turcii promitu amnestia (iertare) si déca insurgentii se predau si vinu la vetrele loru, acei'a ii prindu pre cesti din urma si pre cáti nu-i macelarescu cu crudime i spandiura. Turcii mergu mai departe cu insolentia. Ei ataca fruntariile veciniloru omóra si ardu ce le vine înainte. S'au atinsu pâna acum de fruntariile Serbiei, de ale Austro-Ungariei si au ucisu si pre unu suditu italianu. Pentru invasiunile incercate în Serbi'a au ingrigitu cartaciele serbesci sa le aduca aminte turciloru de respectarea drepturiloru internatiunale; dara de alta parte si agentulu Serbiei din Constantinopole, dlu Magasinovici, au remonstratu cu tóta ponderositate la inalt'a Pórta pentru calcarile teritoriulu serbescu din partea turciloru. Agentulu Serbiei, vediendu ca calcarile aceste se facuse mai de multe ori, fára cá pórt'a sa ese din periferia promissiuiloru, ca va face ceva pentru incetarea acelorú necuviintie politice, a aruncatu înaltei Pórti grelele si energicele cuvinte, ca déca in. Pórta voiescé resbelu sa o spuna si sa numai intarité poporulu serbescu cu tiriéla. Si diplomatiei, se véde, ca i-a trecutú de gluma. Ambasadorulu austro-ungurescu au facutu în dilele aceste Pórti cunoscutu, ca macelariile din Erzegovin'a si Bosni'a puterile europene nu le mai potú suferi. În Constantinopole se asteptá sosirea lui Ignatieff, ambasad. rusescu, care proiectase o nota colectiva. Cum va fi not'a propusa de Ignatieff se póte vedé din fói'a oficiale din Petersburg, carea dice: Puterile trebuie sa spriginéscu cu autoritatea loru reforme în Turci'a, sultanulu va trebui sa satisfaca promissiuiloru facute în interesulu supusiloru sei si a paceri europene.

